

LOČILA

LOČILA

Zaznamujejo intonacijo, daljše ter krajše premore.

Intonacija = končna in nekončna

KONČNA LOČILA
LOČILA

. ? !

NEKONČNA

, ; : " -

KONČNA LOČILA

- Stojijo na koncu povedi.
- Zaznamujejo vrsto končne intonacije in daljši premor.

Končna intonacija = padajoča, rastoča, vzklična

- **Nedokončane povedi** zaznamujemo s tremi pikami ali s pomišljajem (npr. Morda pa le... ali

PIKA

- Na koncu čustveno **nezaznamovanih** povedi.
- Zaznamuje **padajočo** končno intonacijo.

SKLADENJSKA RABA

- Piko pišemo:

- Na koncu pripovedne povedi

- V bibliografskih zapisih

- France Verbinc, Slovar tujk, Cankarjeva založba, Ljubljana 1970.

- France Verbinc, Slovar tujk. Cankarjeva založba, Ljubljana 1970.

- France Verbinc (1970), Slovar tujk. Ljubljana: Cankarjeva založba.

SKLADENJSKA RABA

- Ne pišemo za:

- naslovi in podnaslovi
- javnimi napisi (na trgovinah / stavbah, napisi pod slikami na razstavi...)
- enotami v glavi uradnih besedil
- naštevalnimi enotami v stolpcih
- datumom
- podpisom
- povedmi znotraj drugih povedi
- enotami v glavah dopisov
- konci enot v stolpcih

NESKLADENJSKA RABA

- Piko pišemo:
 - Za okrajšavami besed
(brez pike pišemo kratice za simbole)
 - Za številkami, kadar zaznamujejo vrstilne števnike (datumi, ure)
 - Med deli števil, da pika loči enote različnih stopenj (tisočice)

Pika okrajšave zadostuje tudi za končno ločilo.

VPRAŠAJ

- Na koncu čustveno neobarvanih vprašalnih povedi
- Zaznamuje dve vrsti končne intonacije:
padajočo in rastočo (↘ ↗)

- Padajoča intonacija:
dopolnjevalna vprašanja (K-vprašalnice + Zakaj)

npr: Kdaj prideš domov?

Zakaj nisi pojedel kosila?

- Rastoča intonacija:
odločevalna vprašanja (odgovori da/ne)

npr: Greš danes v kino?

Si že zalila rože?

Ali si že zalila rože?

KLICAJ

- Na koncu čustveno obarvanih povedi
- Zaznamuje **vzklično** končno intonacijo

Uporabljamo tudi:

- Na koncu poudarjenega nagovora

(npr. Dragi starši!)

- Za naslovom (tudi vprašaj)

(npr. Nov svetovni rekord!)

- Sredi povedi, na koncu vrinjenega stavka
(tudi vprašaj)

(npr. Vsi bruci so opravili maturo iz matematike – naj živi matura! – , vendar je njihovo znanje matematičnih operacij precej pomanjkljivo.)

NEKONČNA LOČILA

- Stojijo sredi povedi.
- Zaznamujejo nekončno intonacijo in krajše premore znotraj povedi.
- Z njimi členimo poved na smiselne dele.

VEJICA

- Nekončno ločilo, s katerim ločimo smiselne dele povedi:
 - ▢ naštevne enote v enostavni povedi;
 - ▢ stavke v večstavni povedi;
 - ▢ členkovne, medmetne stavke;
 - ▢ dodatno polstavčno pojasnilo oz. opis in vrinjeno sporočevalčevo mnenje.

- PODREDJA

(osebkov, predmetni, prislovnodoločilni, prilastkov odvisnik)

vejico pišemo pri VSEH odvisnikih ✓

Kdor je prijazen, je povsod lepo sprejet.

● PRIREDJA

- Vezalno.....ni vejice ✕
- Stopnjevalno.....ni vejice ✕
- Ločno.....ni vejice ✕
- Protivno.....je vejica ✕
- Posledično.....je vejica ✓
- Pojasnjevalno....je vejica ✓
- Sklepalno.....je vejica ✓

POSEBNOSTI

- Vejice ne pišemo **pred**:
 - ▢ ponovljeno besedo (če v govoru ni ločena s premorom);
 - ▢ vezalnimi vezniki *in, pa, ter*;
 - ▢ ločnimi vezniki *ali, bodisi*;
 - ▢ drugim delom dvodelnih veznikov *ne – ne, niti – niti*
(*niti ne riše niti ni tiho*);
 - ▢ primerjalnimi vezniki *kakor, kot, ko* (če za njimi ni odvisnika – glagola).

DVOPIČJE

- Stoji za:
 - ▢ besedo oz. besedno zvezo, s katero napovemo naštevanje;
 - ▢ spremnim stavkom, s katerim napovemo dobesedni navedek besedila;
 - ▢ pred stavkom, ki pojasnjuje drug stavek;
 - ▢ neobvezno med besedilom obrazca in dopolnitvijo;
 - ▢ med imenom avtorja in delom.

NAREKOVAJ

- Dvodielno ločilo (“ ”)
- ZAZNAMUJE:
 - ▢ začetek in konec citata oz. dobeseidnega navedka besedila;
 - ▢ besedo s posebnim pomenom oz. s posebno slogovno vrednostjo;

Dvojni in enojni narekovaj

- Enojnega uporabljamo le, če smo že prej uporabili dvojnega – tako preprečimo nejasnosti
 - npr. dobesedni navedek znotraj dobesednega navedka

Premi govor

Spremni stavek + dobessedni navedek med narekovaji

- Spremni stavek pred dobessednim navedkom
- Spremni stavek za dobessednim navedkom
- Spremni stavek sredi dobessednega navedka

POMIŠLJAJ

→ V povedi:

- ENODELNI:

- poudarimo dano besedo oz. misel;
- kažemo na nasprotje med stavki iste povedi;

- DVODELNI:

- ločimo vrinjene stavke ali dele stavkov od ostalega dela povedi;

(namesto enodelnega oz. dvodelnega pomišljaja lahko uporabimo vejico oz. vejici)

OKLEPAJ

- Dvodelno ločilo (oklepaj + zaklepaj)
- za ponazoritve ali dopolnitve zapisanega;
- za naštevaje ob črkah oz. številkah.
- Ponavadi se poved v oklepaju začne z malo začetnico in nima končnega ločila, če pa je v oklepaju samostojna poved, se začne z veliko začetnico in konča s končnim ločilom.

Vrste oklepajev

- OKROGLI – v splošni rabi
- POŠEVNI – znotraj okroglega oklepaja
- ZAVITI {
- OGLATI [

Opuščaj

- Zaznamuje izpust posamezne črke.

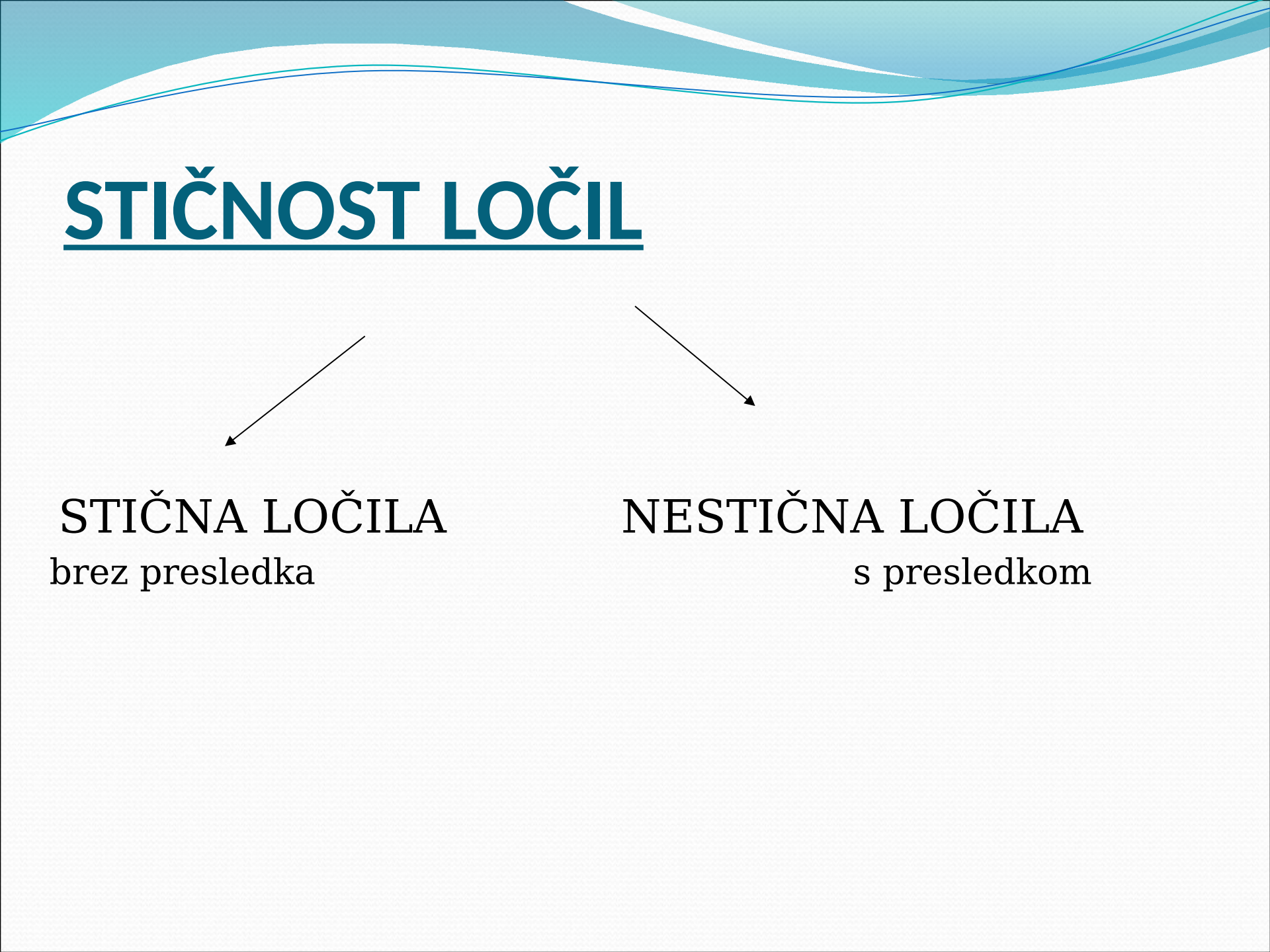
Poševnica

- za pomen ali;
- za pomen del enega in drugega;
- za pomen ulomljeno;
- za zaznamovanje verzov, če ne pišemo vsakega v svojo vrstico.

Ponavljaj

- Zaznamuje ponovitev zapisanega dela iz vrstice nad seboj.

STIČNOST LOČIL


```
graph TD; A[STIČNOST LOČIL] --> B[STIČNA LOČILA<br/>brez presledka]; A --> C[NESTIČNA LOČILA<br/>s presledkom];
```

STIČNA LOČILA
brez presledka

NESTIČNA LOČILA
s presledkom

- NESTIČNA LOČILA
tri pike, pomišljaj

- STIČNA LOČILA

- Levostična:

pika, vprašaj, klicaj, vejica, dvopičje, podpičje

- Desno in levostična hkrati:

dvodelna narekovaj in oklepaj

- Stično na obeh straneh:

predložni pomišljaj

_____ ... _____

_____ - _____

_____ . _____

_____ ? _____

_____ ! _____

_____ ' _____

_____ : _____

_____ ; _____

“ ”

_____ _____

_____ (_____) _____

_____ - _____